

De beloning van de Top Management Groep (TMG) in 2003

Deze rapportage gaat over topmanagementgroep. De topmanagementgroep is onderdeel van de Algemene Bestuursdienst (ABD) en bestaat uit secretarissen-generaal, directeuren-generaal en inspecteurs-generaal. De topmanagementgroep heeft sinds 2000 een aparte rechtspositie en is aangesteld onder de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Ultimo 2003 was het aantal leden van de TMG op basis van de gegevens van bureau ABD 74. In deze rapportage ontbreken vier TMG-leden die geen deel uitmaken van de sector Rijk en daarom niet in het IPA-salarissysteem zijn opgenomen. De rapportage over 2003 heeft dus betrekking op 70 personen (tegenover 52 in 2000, 61 in 2001 en 70 in 2002).

De rapportage behelst de bezoldiging conform het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984 (BBRA), d.w.z. het salaris op grond van bijlage A (ambtelijke top) plus de toelagen ex. artikel 22a (variabele beloning) en 22b (SG-toelage) en de eindejaarsuitkering. Bijzondere andere toelagen, en vooral ook onkostenvergoedingen, zijn in het onderzoek niet meegenomen.

De vaste en variabele beloning van de TMG-leden wordt vastgesteld door en komt voor rekening van de vakministers, zo lang een functie bij een departement wordt vervuld. Indien na afloop van een benoeming (maximaal 7 jaar) geen benoeming op een andere functie kan plaatsvinden neemt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de verantwoordelijkheid voor de beloning over. In beginsel is er dan alleen recht op een basissalaris.

de vaste beloning

De opbouw van het loongebouw van het Rijk is zodanig, dat de hiërarchie wordt weerspiegeld in de vaste salarisbedragen. De top wordt beloond conform bijlage A van het BBRA. De salarissen van staatssecretarissen en ministers zijn apart vastgesteld, maar volgen de structurele salariswijzigingen van de CAO.

In 2002 is voor het eerst de mogelijkheid voor alle rijksambtenaren gecreëerd om de arbeidsduur te verlengen tot 40 uur. Deze verlenging van arbeidsduur werkt door in de salarispositie van de betreffende ambtenaar. Voor bewindspersonen geldt deze keuzemogelijkheid voor arbeidsduurverlenging niet. In 2003 is door 23 van de 70 leden van de TMG van deze optie gebruik gemaakt. Dat is éénderde van de TMG. In 2002 was dit nog éénvijfde. Voor de degenen die van de verlenging van de arbeidsduur gebruik maken betekent dit in feite een toename van het vaste salaris met ruim 11%.

In tabel 1 wordt een vergelijking gegeven van de vaste salarisbedragen, inclusief de eindejaarsuitkering en exclusief de vakantietoeslag voor 2003 voor SG's, DG's, staatssecretarissen en ministers. Voor SG's en DG's is apart opgenomen de feitelijke salariseffecten van de verlenging van arbeidsduur tot 40 uur in 2003.

Tabel 1: vaste salarissen DG's, SG's ministers en staatssecretarissen in 2003 (excl. vakantiegeld)

	SG-toelage		EJU	totaal
	vast	(5%)		
DG	99.413		1.302	100.714
DG (40 uur)	110.458		1.390	111.848
SG	99.413	4.971	1.302	105.685
SG (40 uur)	110.458	5.523	1.390	117.371
Staatssecretaris	105.970		1.354	107.324
minister	112.971		1.410	114.381

Uit tabel 1 blijkt, dat het vaste salaris (incl. EindeJaarsUitkering) van de SG's die in 2003 gebruik maakten van de arbeidsduurverlenging uitstijgt boven dat van ministers. In het rapportagejaar gaat dit om 6 SG's. De 17 DG's die in 2003 van de arbeidsduurverlenging gebruik maakten ontvingen een salaris dat boven het salaris van staatssecretarissen uitsteeg.

De variabele beloning

Tabel 3 laat zien dat het gemiddelde bedrag dat in 2003 aan variabele beloning uitgekeerd wordt ten opzichte van 2002 met 0,9% is gedaald tot € 14.880. Daarmee zet de daling die in 2002 is ingezet zich voort.

De ontwikkeling van de stijging van het aantal periodieke toelagen in het totaal van de variabele beloning is in 2003 tot stilstand gekomen.

De gemiddelde omvang van de variabele beloning t.o.v. het schaalsalaris (excl. SG-toelage) lijkt zich te stabiliseren. Dit gemiddelde bedraagt nu zo'n 15,5%. Dat is gelijk aan de 15,5% uit 2002 en iets minder dan in 2001 (16,7%), en is in omvang ongeveer gelijk aan ca. 2 maandsalarissen.

Tabel 3: Variabele beloning van de TMG 2000-2003												
	2000			2001			2002			2003		
	bedrag	N	gem. bedrag	bedrag	N	gem. bedrag	bedrag	N	gem. bedrag	bedrag	N	gem. bedrag
Eenmalig	263.254	25	10.530	319.089	31	10.293	271.949	27	10.072	278.304	29	9.914
Periodiek	240.361	24	10.015	475.999	40	11.900	591.863	48	12.330	606.681	48	12.639
Overig	111.879	16	6.992	65.808	9	7.312	52.347	7	7.478	58.510	9	6.501
Totaal	615.495	49	12.561	861.091	55	15.656	916.159	61	15.019	952.303	64	14.880
minimum			504			1.361			1.988			300
maximum			39.141			53.965			46.945			50.243
deelname%			94%			90%			87%			91%

Het aantal TMG-leden dat een variabele beloning ontvangt in 2003 is licht gestegen en is toegenomen tot 91%. Meer dan driekwart van de TMG die variabele beloning ontvangt krijgt deze in de vorm van een periodieke toeslag; de variabele beloning krijgt daardoor een meer structureel karakter en lijkt niet afhankelijk te zijn van (jaarlijkse) prestatie-indicatoren. In veel gevallen betreft het toelagen vanuit arbeidsmarktoverwegingen. De eenmalige toeslagen stabiliseren zich rond de 40%.

Een zestal personen ontving geen variabele beloning, het minimumbedrag lag in 2003 op € 300 en het maximumbedrag op € 50.243.

tabel 4: Variabele beloning in categorieën				
	2000	2001	2002	2003
geen	4	6	9	6
1-10.000	25	16	20	19
10.001-20.000	16	26	29	32
20.001-30.000	6	11	8	10
30.001-40.000	2	1	3	2
> 50.001		1		1

Ook uit tabel 4 blijkt de stabilisatie van de variabele beloning aan de top rond het bedrag van € 15.000 per jaar. Het merendeel van de toekenningen valt in de categorie tussen de €10.000 en €20.000.

Tabel 5: gemiddelde variabele beloning per ministerie

	in €			gem	min	max
	2000	2001	2002	2003	2003	2003
AZ	10.742	27.804	26.960	26.661	20.366	32.957
BuiZa	3.681	4.692	12.908	13.562	8.591	18.533
BZK	7.948	9.080	7.790	9.714	2.178	27.134
EZ	23.314	20.197	19.244	17.534	8.291	29.105
FIN	11.345	15.429	16.855	15.455	9.212	18.425
JUS	8.594	15.104	12.317	13.188	8.206	16.745
LNV	11.502	14.794	8.492	6.501	-	11.046
OCenW	10.594	19.523	20.911	16.392	-	24.935
SZW	8.068	8.764	9.031	11.357	7.941	15.441
V&W	15.996	17.871	21.341	22.528	3.000	50.243
VROM	8.361	7.826	12.704	6.394	-	16.569
VWS	6.988	9.346	10.135	8.322	-	24.655
Totaal	12.561	15.656	15.019	14.880	-	50.243

Er zijn in het rapportagejaar nog steeds aanmerkelijke verschillen tussen de gemiddelde variabele beloning per ministerie. Dit wordt mede bepaald door de verdeling van degenen die geen variabele beloning ontvangen, meer dan door de gemiddeld toegekende variabele beloning.

de beloningsverhouding TMG - bewindslieden

Eerder is al vastgesteld dat in de oorspronkelijke beloningsverhouding in het vaste salaris tussen top en bewindslieden door de invoering van de arbeidsduurverlenging een verandering is opgetreden. Ook de variabele beloning zorgt voor een wijziging van deze verhoudingen.

In tabel 6 wordt het effect van de variabele beloning op de totale beloning van de top gepresenteerd. In de tabel zijn de bruto-salarissen, de eindejaarsuitkering, de SG-toelage (5% van het salaris) en de variabele beloning opgenomen.

Vakantiegeld en representatietoelagen zijn niet opgenomen.

2003	gemiddeld	maximum	minimum
SG's	127.723	148.996	112.820
DG's	116.446	150.957	100.714
ministers	114.385	114.385	114.385

Net als in 2002 lag ook in 2003 de **gemiddelde** beloning van DG's en SG's (inclusief variabele beloning) boven het salarisniveau van ministers. In 2002 ging het in totaal om 40 van de 70 leden van de TMG die met vast salaris én variabele beloning boven het niveau van ministers uitstijgen. In 2003 betreft het 44 van de 70 leden van de TMG. Het gaat om 9 SG's (75%) en 35 DG's (60%). Dit wordt vooral verklaard door de toename van het aantal mensen dat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot verlenging van de arbeidstijd naar 40 uur. Bovendien gold deze arbeidstijdverlenging in 2003 voor het eerst gedurende het gehele jaar, terwijl arbeidstijdverlenging in 2002 vanaf 1 april mogelijk was. Daardoor is het salaris effect ten opzichte van 2002 groter (van ruim 8% naar ruim 11%). Exclusief vakantiegeld ontving een DG in 2003 gemiddeld € 116.446,= en de SG gemiddeld € 127.723,= .

Conclusies

Vaste beloning:

Als gevolg van de invoering van de mogelijkheid tot arbeidsduurverlenging (opgenomen in de CAO 2001-2002) is de beloningsverhouding in het vaste salaris tussen leden van de ambtelijke top die gebruik maken van de arbeidsduurverlenging en politieke ambtsdragers gewijzigd. Het effect in 2003 was groter dan in 2002 omdat in 2003 de toepassing voor het eerst het gehele jaar betrof.

Variabele beloning:

- In 2003 ontvangt 91% van leden van de TMG variabele beloning.
- Het gemiddelde bedrag dat aan variabele beloning wordt uitgekeerd is ook in 2003 weer licht gedaald tot € 14.880. De omvang van de gemiddelde variabele beloning blijft daarmee schommelen rond de 2 maandsalarissen.
- Er zijn grote verschillen, zowel tussen ministeries als op individueel niveau, in de toepassing en de omvang van de toegekende variabele beloning.
- Het effect van de variabele beloning op de totale beloning is niet anders dan in andere jaren. Er is geen sprake van een ontwikkeling naar omvangrijkere toekenning van toelagen.

Door samenloop van de arbeidsduurverlenging en variabele beloning genieten nu 44 van de 70 leden van de TMG een bezoldiging die het inkomensniveau van een minister overstijgen.